

uforandret fra det andet Thing, tog jeg den naturligtvis og bødte mig for den almindelige Stemning. Jeg holder overhovedet ikke af at erindre Folk om, hvad de have sagt før, iføndt jeg freidigt kan se imøde, at man kalder min Fortid tilbage. Jeg tror, jeg har ydet haade den ærede Formand for Udvalget og den ærede Ordfører saa megen personlig Anerkjendelse, at de ikke have nogen Grund til at tro, at jeg vilde være personlig imod dem; men jeg vil erindre om, at, naar begge de Herrer have vedkjendt sig at have haft en anden Mening tidligere, have været mod Kjøbenhavns Befæstning og nu have ladet sig overbevise, er man noget tilbøjelig til at dømme dem meget for haardt, som ikke have kunnet følge med i denne Omvendelse. Den ærede 1ste Landssthingsmand for 2den Kreds har, dengang denne Sag fibt var til Forhandling her, nemlig i 1876, brugt en Uttring, som paa mig har gjort det største Indtryk; han sagde, idet han udtalte sig mod Kjøbenhavns store Befæstning, som nu foreligger: „Det kan være, at jeg har Urret i den Henseende, men jeg har den Ero, at en saadan stor Fæstning ved Kjøbenhavn vil bringe enhver kommanderende General til at blive der“. Det er for mig en Grund til at være tvivlraadig med Hensyn til Kjøbenhavns Befæstning; men, naar Regjeringen eller hvem det er, der kommer med Forslaget, sætter det igjennem uden min Stemme, vil jeg ikke betragte det som nogen stor Ydmygelse; thi det er ikke nogen Ydmygelse for en Sægmænd, at han ikke opstiller sig som Autoritet i Spørgsmaal, som ere meget tvivlsomme. Naar den ærede Landssthingsmand for 11te Kreds, som sidder her bag ved mig (Ternansen), talte om mine Fantastbilleder, vil jeg bede det ærede Medlem erindre, at jeg har oplevet Meget, som selv den dristigste Fantasi ikke kunde forestille sig, og at de Ting, som jeg har set forud med Hensyn til vort eget Fædreland — som jeg forøvrigt veed, at vi suldstændig med hinanden dele Kjærligheden til — ikke have været Fantastbilleder. Jeg skal ikke opholde det høie Thing længer. Det forekommer mig, at ved at vedtage Dagsordenen, vil man netop — deri er jeg enig med den ærede sidste Taler — gjøre det, som det ærede 6te kongevalgte Medlem (Carlsen) advarede imod, nemlig laste Forslaget tilbage i et Raas.

Saffner: Jeg maa ærlig tilstaa, at jeg ikke var istand til rigtig at forstaa den ærede Landssthingsmands første Udtalelse, naar han sagde, at han havde undladt at stille Vædringsforslag netop for ikke at berede Sagen Vanffeligheder, og saa spurgte mig, hvad jeg vilde sige, dersom han havde tilltet saadanne Vædringsforslag, og jeg havde hørt den Triumf, at de vare bleve forfaste ved 2den Behandling, og han saa stemte for Lovforlaget ved 3die Behandling; han spurgte saa, hvad Betydning jeg saa vilde lægge i hans

Stemme. Jeg vilde ikke lægge anden Betydning deri, end at det ærede Medlem havde som overvunden bødte sig for Majoriteten, og havde saa stor Interesse for Lovforlaget, at han dog stemte derfor og lod det gaa videre. Det var da i hvert Fald, naar der var Flertal derfor, en daarlige Tilfredsstillelse at stemme imod det. Ganske anderledes stiller sig hans Forslag og Afstemningen, som vil finde Sted over hans Forslag nu; thi der er Spørgsmaalet, om man vil Kjøbenhavns permanente Befæstning mod Landsiden eller ikke. Den ærede Landssthingsmand siger Nei, men jeg kan ikke indrømme det efter, hvad der er passeret i Udvalget. Der maatte vi nødvendigvis komme til den Overbevisning, at den ærede Landssthingsmand var en Modstander af Kjøbenhavns Befæstning. Men andre Medlemmer, f. Ex. jeg, have den Anskuelse, at, naar man overhovedet vil gaa til nye Befæstningsanlæg i Danmark, er Kjøbenhavns Befæstning mod Landsiden en af de vigtigste Dele af dette Befæstningssystem, og jeg vil udtale her, at, hvis der foreligger et Lovforslag, hvori man har vedtaget Befæstningsanlæg f. Ex. af Kjøbenhavn mod Søfiden, Aggersøfund, disse Havnebatterier omkring i Landet, med en udtrykkelig Tilfjendbegivelse af, at man ikke paa nogen Maade vilde gaa til en Befæstning af Kjøbenhavn mod Landsiden, saa vilde jeg stemme mod et saadant Lovforslag — ubetinget, fordi jeg anser det for usforsvarligt at bortkaste Pengene paa denne Maade, som ikke vil kunne føre til noget kraftigt Forsvar for Landet. Nu sagde den ærede Landsthingsmand, med ganske venlige Ord, at han nødig vilde citere Udtalelser, som tidligere vare faldne, men han henlebede Opmærksomheden paa, at saavel Udvalgets ærede Ordfører som jeg tidligere havde været Modstandere af Kjøbenhavns permanente Befæstning, og til Støtte derfor oplæste den ærede Landssthingsmand nogle Uttringer, jeg skulde have brugt i Sessionen 1875—76. Jeg har søgt at overbevise den ærede Landssthingsmand om, at det Forslag, som af min Eftermand General Thomsen blev fremlagt, men som var udarbejdet, medens jeg havde den Ære at være Krigsminister, ikke indeholdt en Fæltbefæstning, men en virkelig permanent Befæstning. Den ærede Landssthingsmand vil erindre, at da Planerne, Tegningerne, kom tilstede i Udvalget, paaviste jeg ham Forskjellen mellem denne Plan og den Plan, som nu foreligger fra Regjeringens Side. Jeg tror, at Forskjellen ikke var meget stor. Der var en Omceinte om Kjøbenhavn, ligesom der nu er foreslaaet, kun med den Forandring, at den venstre Fløj af Omceinten nu er trukken meget længere frem end dengang; det havde man ikke fundet var nødvendigt. Der var permanente Forter foran Omceinten, ikke i saa stort Antal, som der nu er foreslaaet, men det var med velberaad Hu, at Lovforlaget blev forelagt dengang i den Form, hvori det blev